A Zselici Ezüsthárs Natúrpark természeti értékei

Dr. Ábrahám Levente

Kaposmérő, 2019. október 24.

Ahol a természetvédelem elkezdődött

Mauritius-szigete

Dodo

A hazai természetvédelem

- 1879 - első hazai erdőtörvény
- 1883 - meghozott vadászati törvény
- 1909 - Kaán Károly a természeti értékek összeírása
- „Természetvédelem és a természeti emlékek” c. könyv (1931)
- 1935 - második erdőtörvény, Országos Természetvédelmi Tanács
- 1942 – Baláta-tó Természetvédelmi Terület

- Fajvédelem
- Populációk
- Élőhelyek
- Közösségek

Mi a natúrpark?

- A natúrpark az ország jellegzetes **természeti**, **tájképi** és **kultúrtörténeti** értékekben gazdag területein, **helyi közösségek** által létrehozott **tájszintű együttműködés**, melynek célja a természeti és kulturális örökség megőrzése, bemutatása és a **vidék fejlődését** elősegítő **hasznosítása**.
  A natúrpark az integrált védelem elvére építve a tájat és a természetet nem a tájban élő embertől, hanem azt vele együtt hasznosítva védi meg!

„Összhang a tájban”

A MAGYARORSZÁGI NATÚRPARKOK FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA 2015-2030

Összhang a természet- és kulturálisörökség-védelmi, valamint a vidékfejlesztési prioritásokkal.

HERMAN OTTÓ INTÉZET

Natúrpark fejlesztési koncepció 1.

- **1. pillér – A természeti és kulturális örökség megőrzése**:

- a táj gondozása, tájértékeknek a védelme,
- élőhelyek, fajok fennmaradásának biztosítása
- hagyományos tájhasználat.

- **2. pillér – Környezeti nevelés, szemléletformálás:**

- látogatók környezeti szemléletének formálása
- a helyi környezettudatosság

Natúrpark fejlesztési koncepció 2.

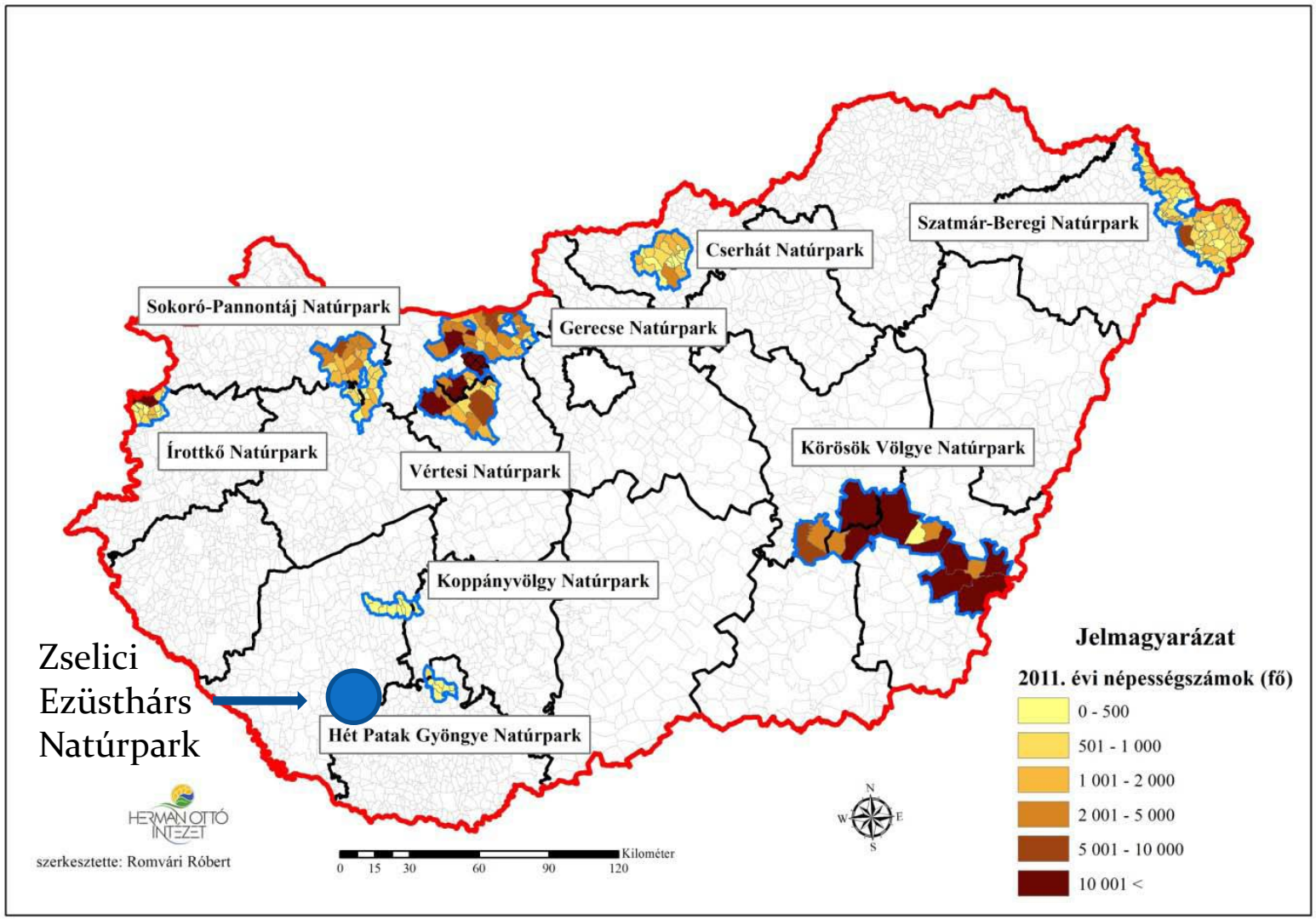
- **3. pillér – Vidékfejlesztés:**

- a helyi természeti és kulturális örökségi elemek megőrzése,
- a táji értékeket megőrző, társadalmi-gazdasági fejlesztések támogatása,
- közösség-építés.

- **4. pillér – Turizmus és rekreáció:**

- turisztikai és rekreációs kínálat megfogalmazása,
- a gyógyulást és pihenést elősegítő,
- turisztikai piacra vitel, együttműködés, közös értékesítés

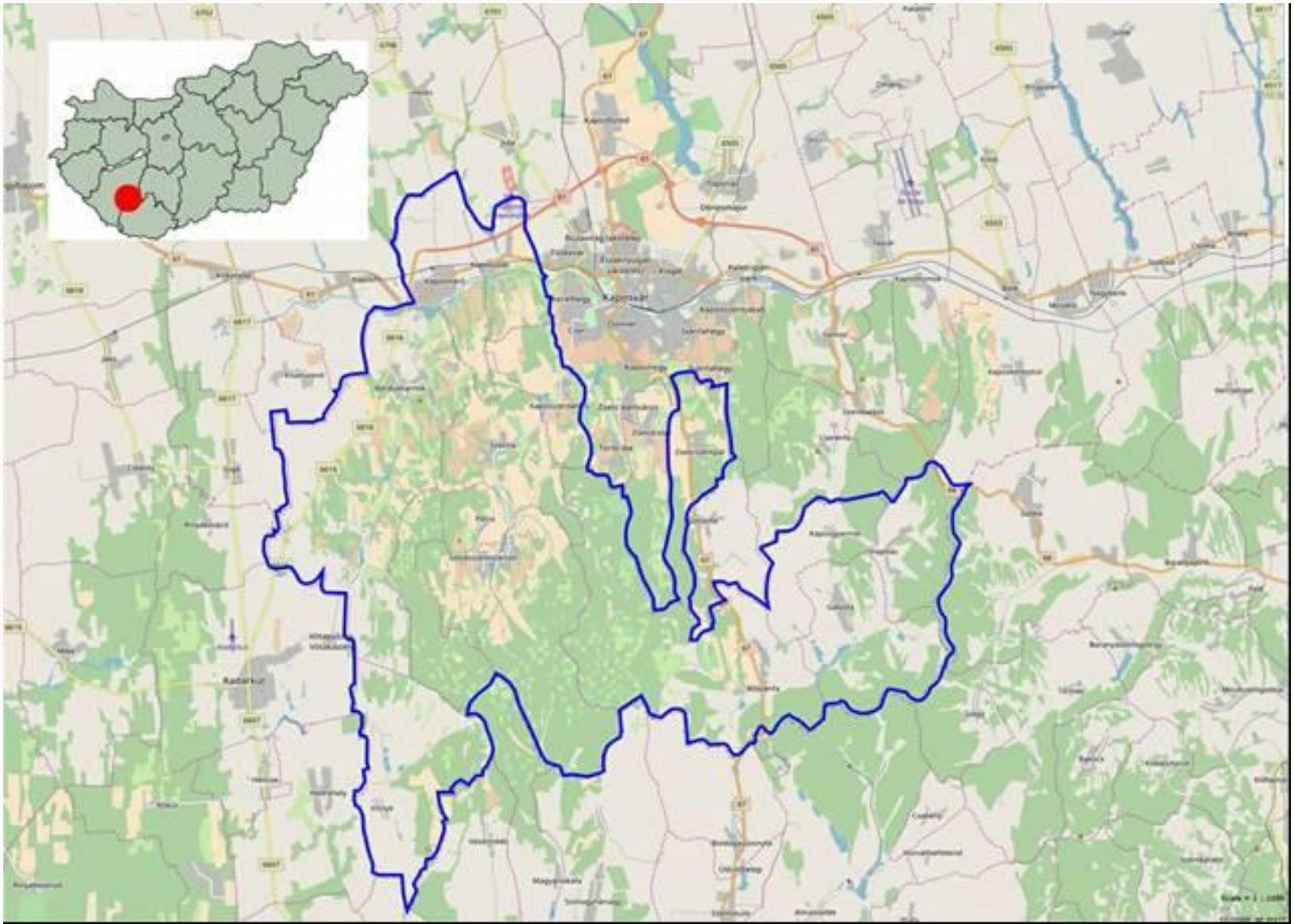
Magyarországi natúrparkok

A Zselici Ezüsthárs Natúrpark kezdeményezés

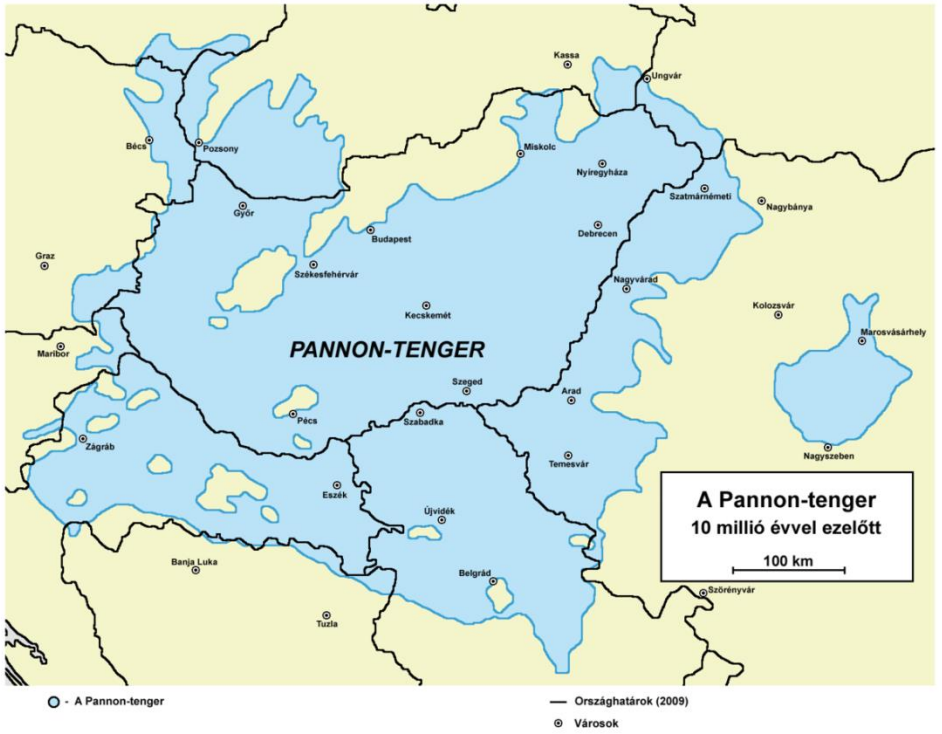
- **14** település közigazgatási határát érinti:
- **Kaposmérő, Kaposújlak, Bárdudvarnok, Zselickisfalud, Szenna, Patca, Kaposszerdahely, Bőszénfa, Hajmás, Szilvásszentmárton, Visnye, Zselicszentpál, Kaposgyarmat és Gálosfa**.
- 26.503 hektár (265,03 km²),
- **Zselici Tájvédelmi Körzet** (1976, 10000 ha)
- **Natura 2000, kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési terület** (HUDD20004 Dél-Zselic, HUDD20016 Pati-erdő, HUDD20018 Észak-zselici-erdőségek)

A Zselici Ezüsthárs Natúrpark határai

A táj kialakulása, egy kis Földtörténet

- Óidő: 2000 m hegység
- Középidő: szárazföld
- Harmadkor: szárazföld
- és tenger
- Negyedkor: összetöredezett, kiemelkedő rögök

Jellegzetes felszíni kőzetek

Homokkő: Harmadidőszak

Lösz: Negyedidőszak

Harmónia a zselici tájban

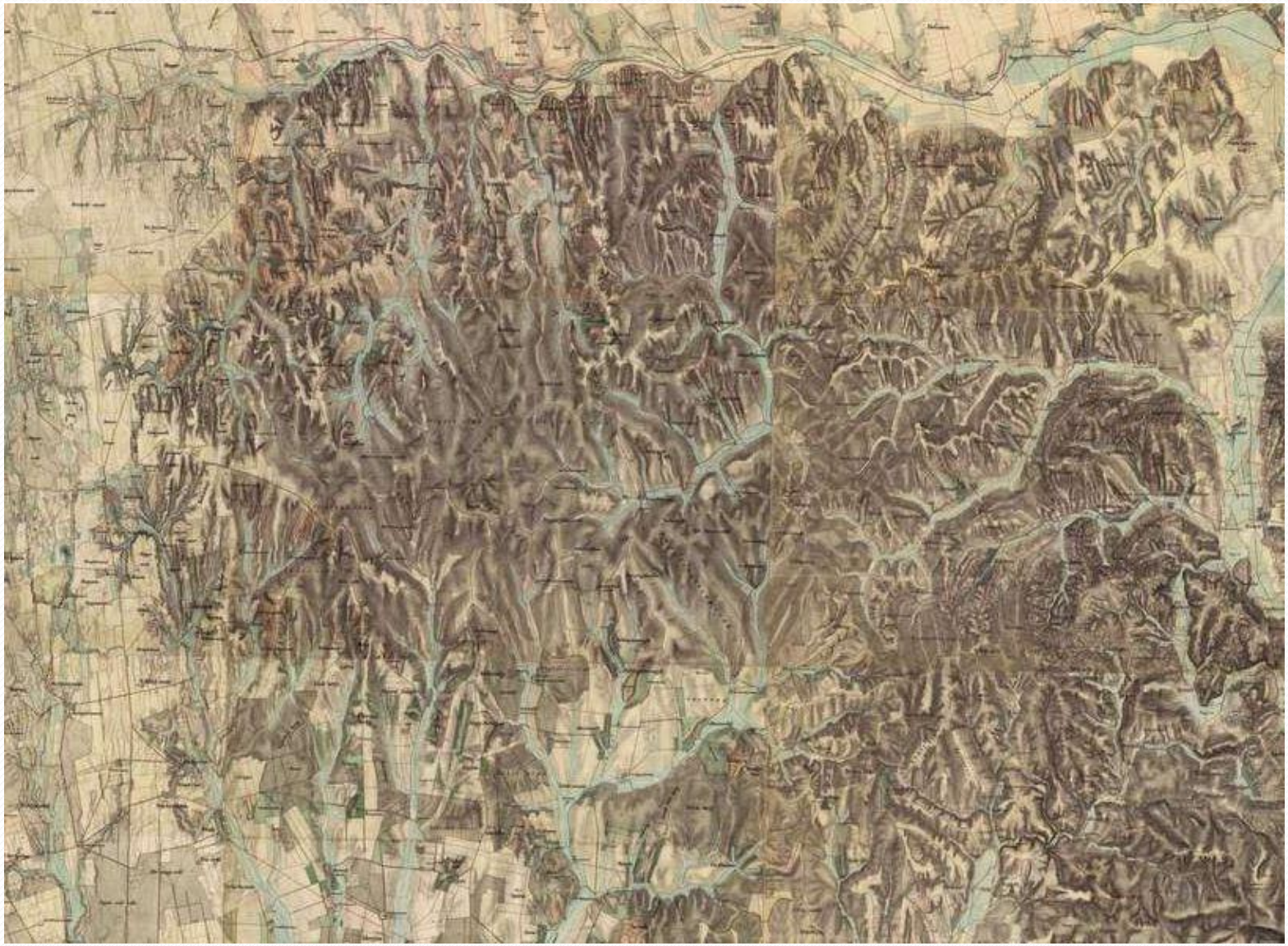

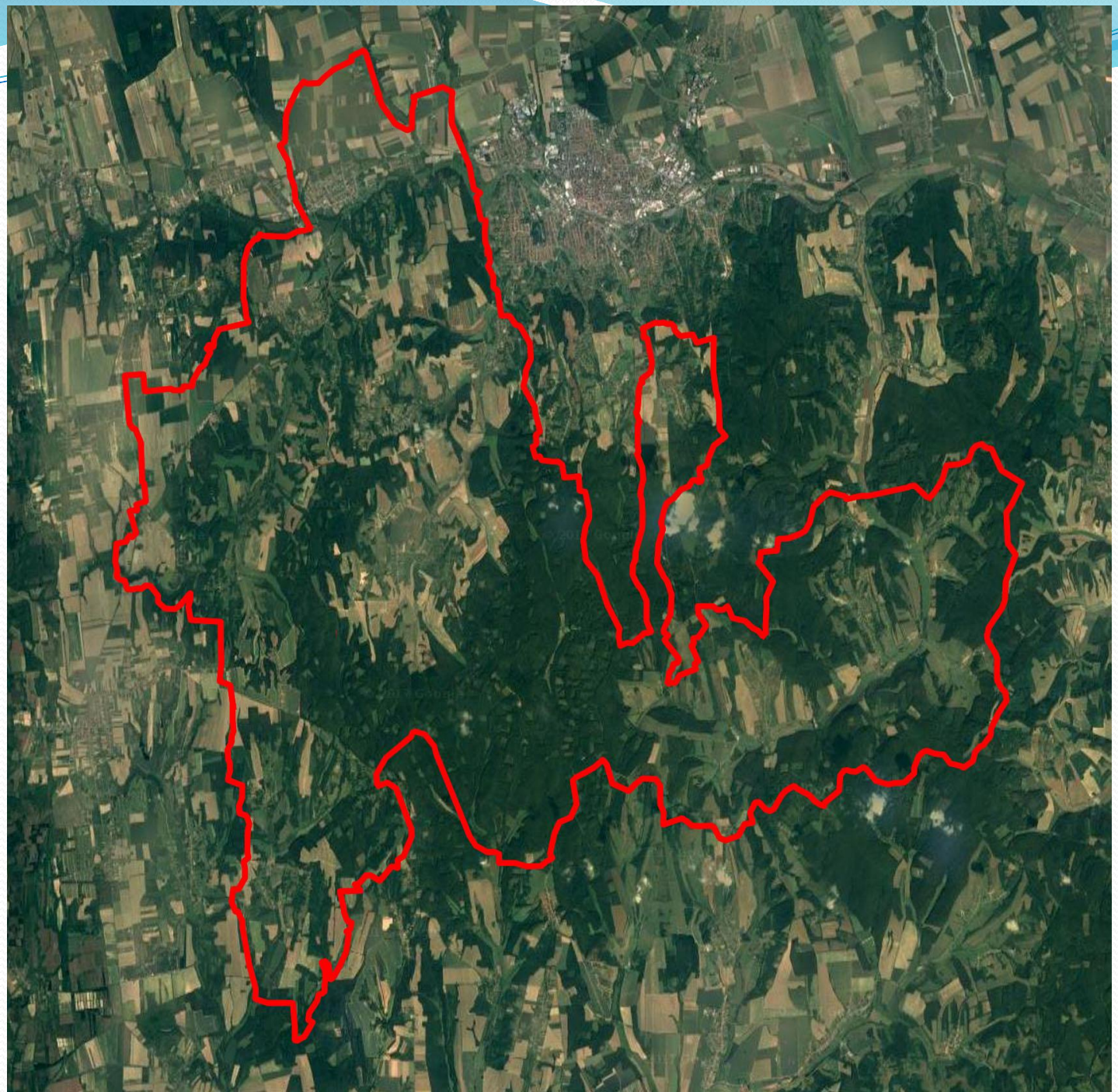
Éghajlat, vízrajz

- mérsékelten meleg-mérsékelten nedves
- napsütéses órák száma: 2000 óra
- vegetációs időszak átlagos hőmérséklete 16,5°C
- Évi csapadékmennyisége: 680-730 mm
- Aridítási indexe: 0,96-1,00

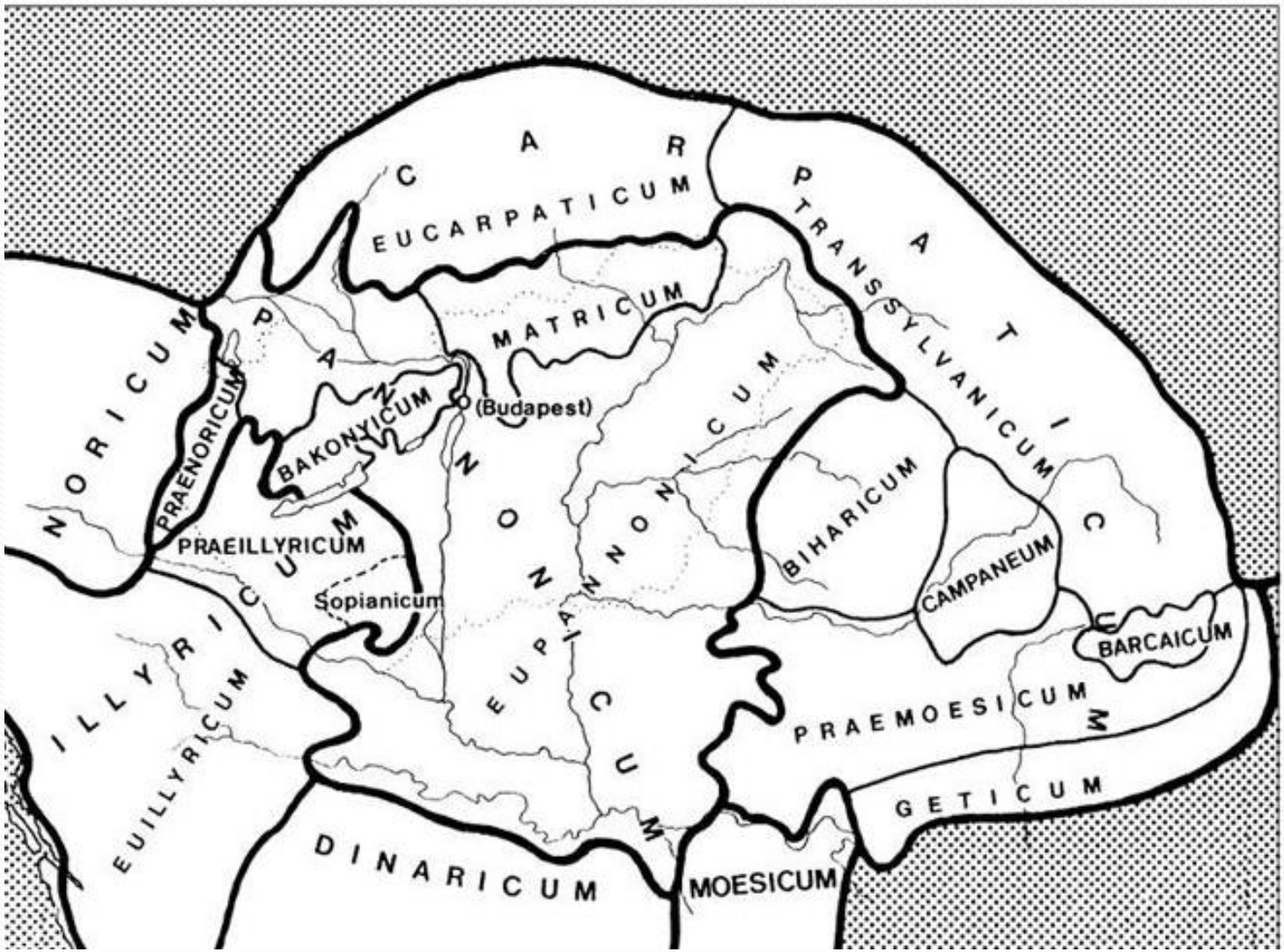
- Kapos folyó (5+3 patakkal)
- 11 mesterséges tó (halastórendszer)

Milyen volt a Zselic a közelmúltban? (1785)

Flóra és fauna beosztás

Természetes vegetáció: bükkös

Ezüsthársas-bükkös

Gyertyános-tölgyesek, cseres-tölgyesek

Fűz- és éger-ligeterdők

Védett növénytársulások a Zselicben

- **Szubmontán illír bükkösök**
- **Illír gyertyános tölgyesek**
- **Pannon-Balkán cseres-kocsánytalan tölgyes erdők**
- **Ártéri erdők enyves égerrel és magas kőrissel** (kemény- és puhafa-ligetek)
- **Törmeléklejtő- és szurdokerdő**

Néhány jellemző védett növényfaj

kakasmandikó

szúroscsodabogyó

szártalan kankalin

berki szellőrózsa

Néhány jellemző védett növényfaj 2.

turbánliliom

bíboros kosbor

Természetvédelmi értékleltár növények

- 46 védett növényfajt
- fokozottan védett és Natura 2000 növényfaj nincs

Néhány jellemző védett gerinctelen állatfaj

havasi cincér

nagy hőscincér

orrszarvú bogár

Néhány jellemző védett gerinctelen állatfaj 2.

nagy tűzlepke

kis Apolló-lepke

sötét hangyaboglárka

sárga gyapjasszövő

tarkaszövő

Természetvédelmi értékleltár gerinctelenek

- 126 védett,
- 5 fokozottan védett gerinctelen
- 15 Natura 2000 faj

Kétéltűek, hüllők

sárgahasú unka

fali gyík

mocsári teknős

Madarak

fekete gólya

gyugyalag

fekete harkály

gyöngybagoly

Emlősök

tavidenevér

vidra

vadmacska

Vadászható fajok

gímszarvas

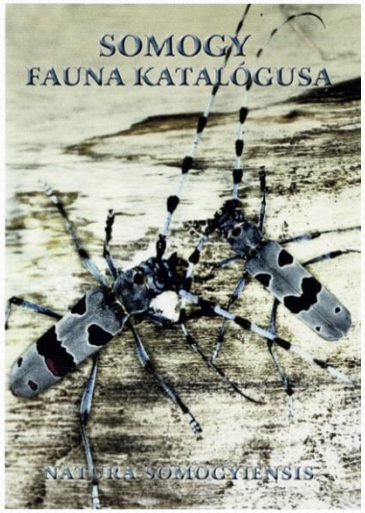
Természetvédelmi értékleltár gerincesek

- 162 védett
- 20 fokozottan védett gerinces
- 43 Natura 2000 faj

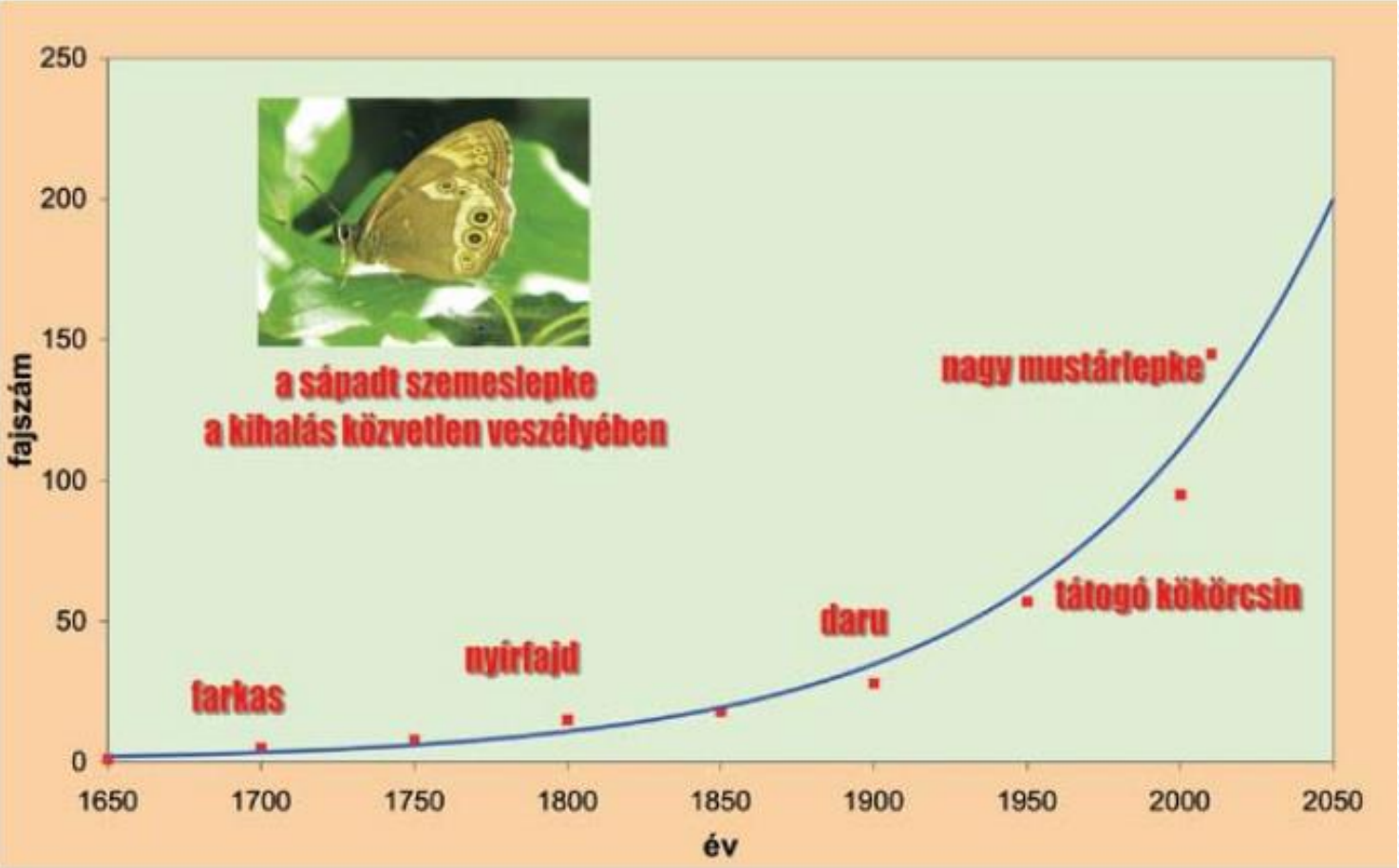
Egy kis statisztika

	Zselic	Magyarország
alsóbbrendű állatok	708	2938
ízeltlábúak	8186	38122
gerincesek	440	561
Összesen:	**9334**	**40141**
Becsült érték (2010)	**28-32 ezer**	

A hazai fauna 23%-a ismert a Zselicből

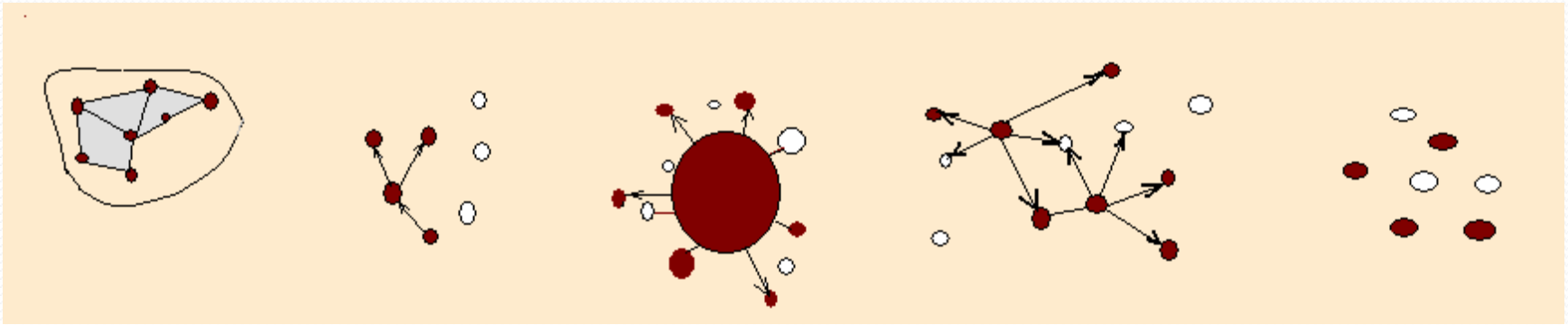
A Zselicből kipusztult állatok

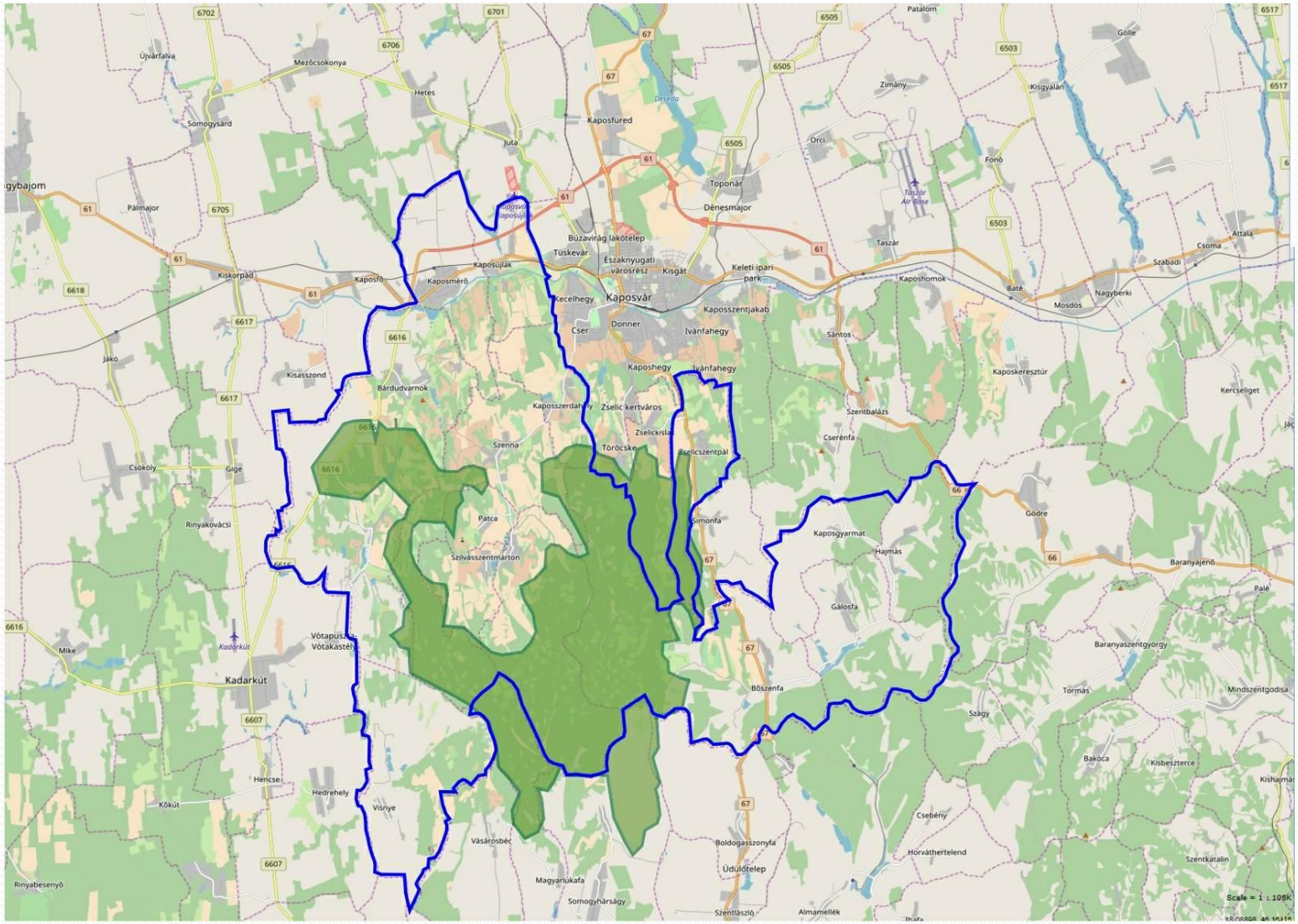
Zselici erdők ma

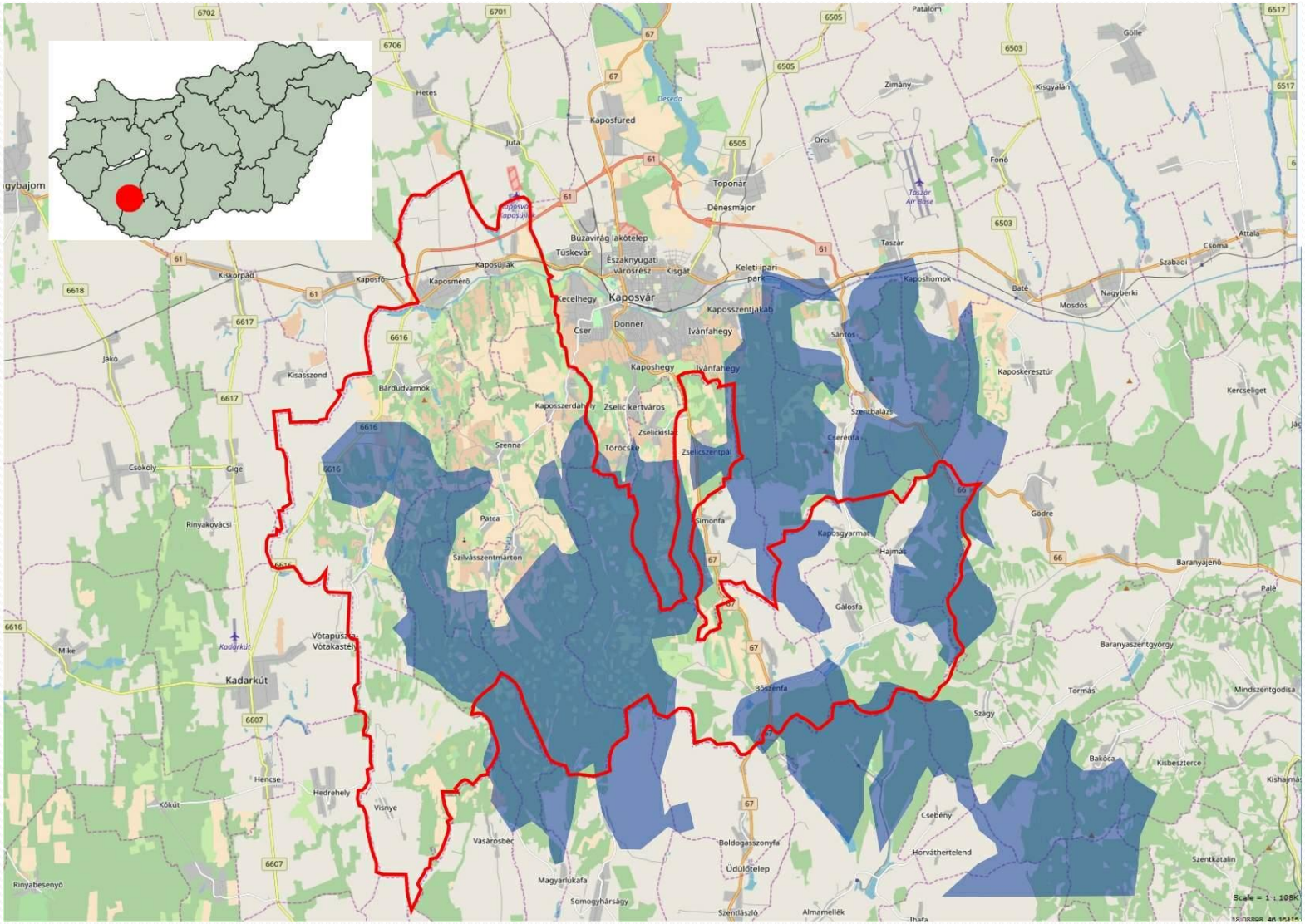
Miért védjük a természetet: Metapupulációk

A natúrpark és a Zselici TK átfedése

Natura 2000 területek a Zselicben

Kilátások, hasznosítás

- 7376 fő él 26,5 km²-en,
- a népsűrűség kerekítve: 28 fő/km²
- hagyományos tájgazdálkodás

Zöldturizmus

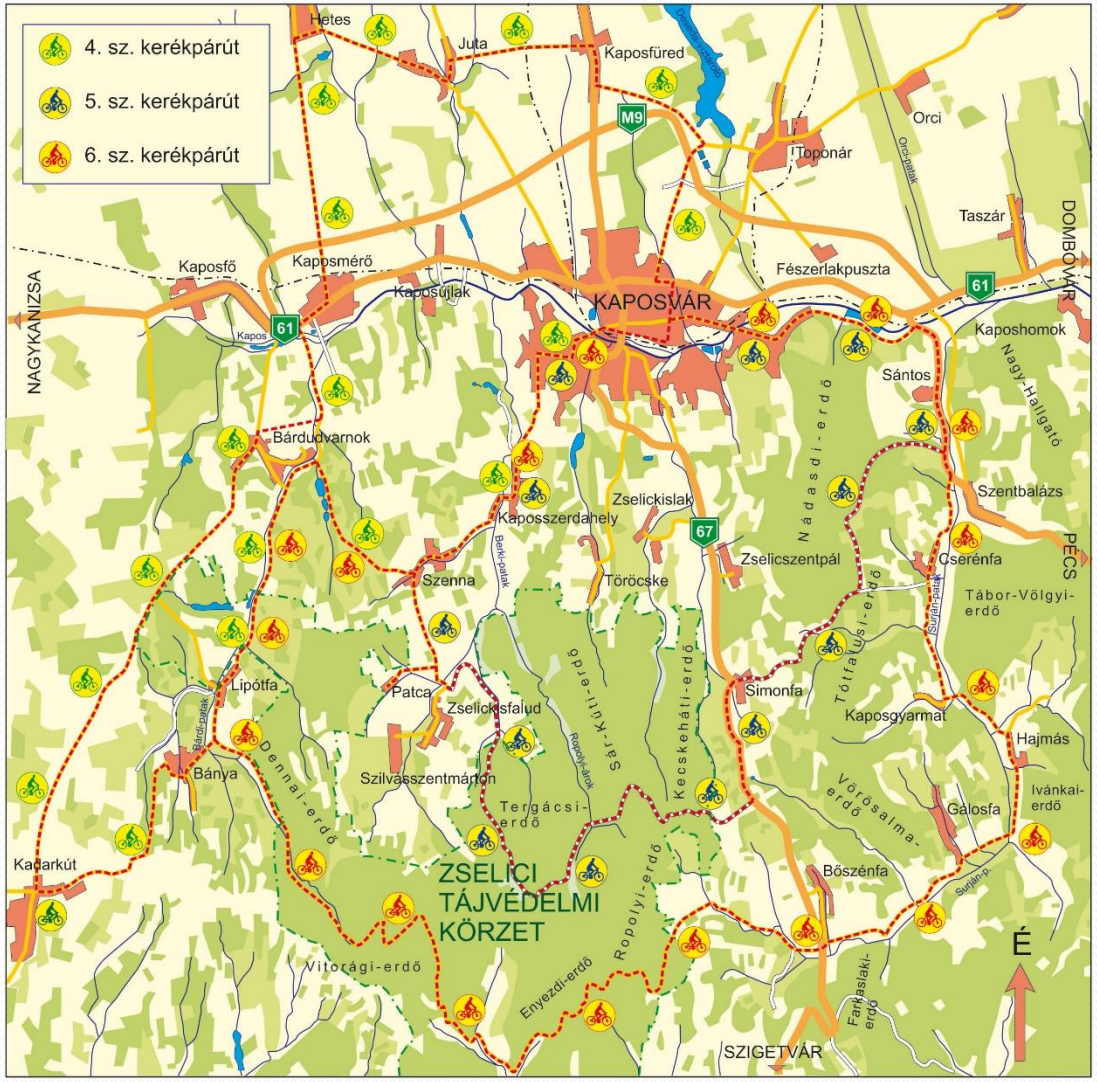

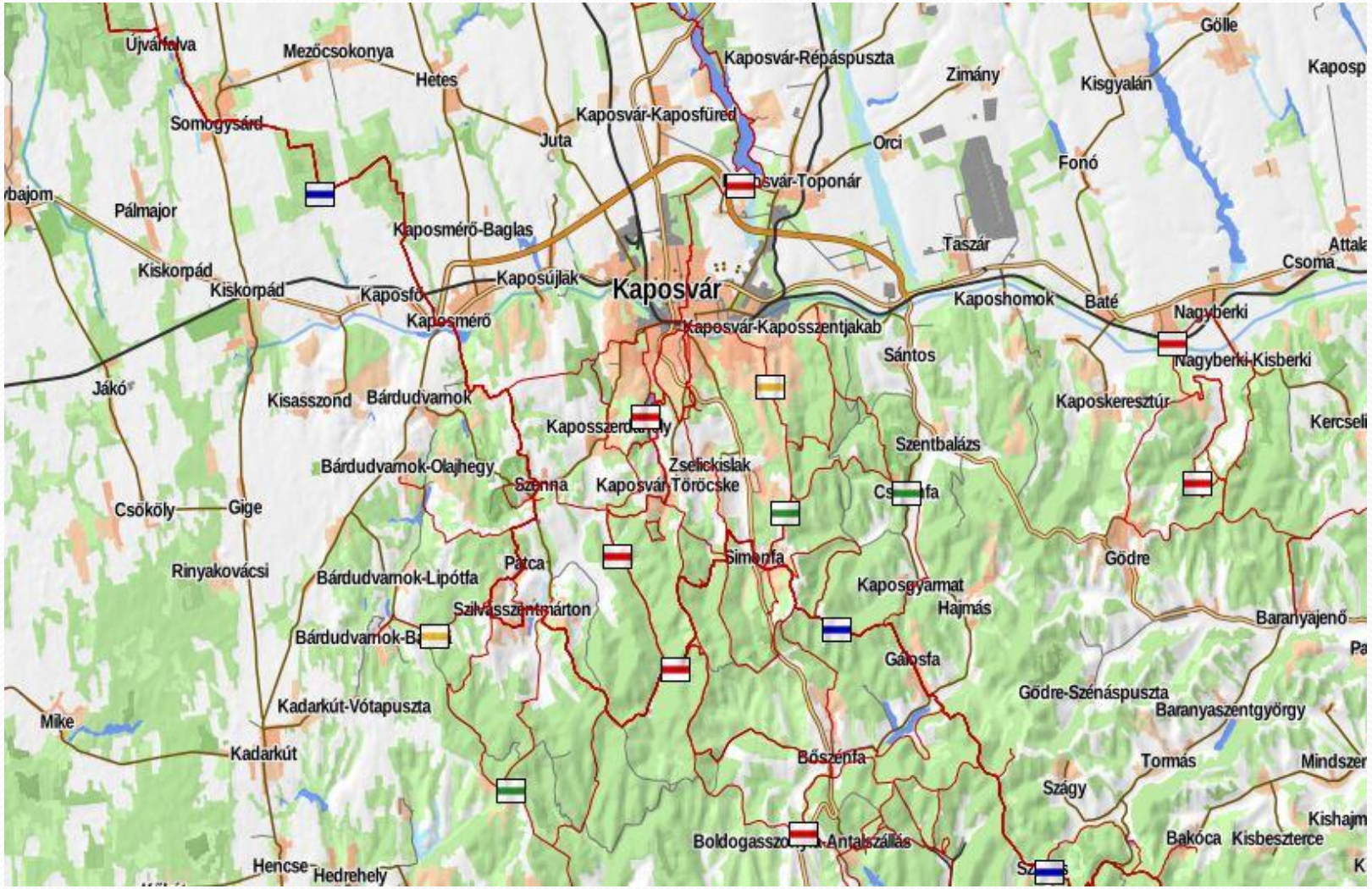

Kerékpárutak a Zselicben

4. sz. kerékpárút
5. sz. kerékpárút
6. sz. kerékpárút
Hetes
Juta
Kaposfüred
M9
Orci
Toponár
Orci-patak
Taszár
DOMBÓVÁR
Kaposfő
Kaposmérő
Kaposújlak
KAPOSVÁR
Fészerlakpuszta
61
NAGYKANIZSA
Kapos
Kaposhomok
Sántos
Nagy-Hallgató
Bárdudvarnok
Szentbalázs
Zselickislak
Kaposszerdahely
67
Nádasdi-erdő
PÉCS
Zselicszentpál
Cseréfa
Szenna
Berki-patak
Töröcske
Tábor-Völgyi-erdő
Surján-patak
Tótfalusi-erdő
Lipótfa
Patca
Zselicfalud
Sár-Kúti-erdő
Simonfa
Kapospatak
Kapospatak
Kecskeháti-erdő
Kapospatak
Kapospatak
Kapospatak

Túraútvonalak a Zselicben

A Zselici Csillagoségbolt-park

Köszönöm a figyelmet!

